

De Gouden Weken; een korte introductie

De grote vakantie is voorbij; ieder kind start weer opnieuw in zijn of haar groep. Zelfs als je dezelfde groep begint, is het effect van minstens 6 weken vakantie aanzienlijk. Kinderen zijn op fysiek, sociaal en cognitief gebied gegroeid. De groep heeft elkaar een langere tijd niet gezien, waardoor het groepsvormingsproces van vooraf aan begint. Hoe beginnen we samen het nieuwe schooljaar?

Groepsvorming

De eerste 6 weken van het schooljaar vormt de groep zich volgens een aantal fasen:

- 1 Forming De leerlingen zoeken aansluiting bij de groep, en kijken de kat uit de boom.
De leraar laat op vriendelijke en stevige manier zien dat hij/zij er is.
We gebruiken werkvormen die het positieve gedrag benadrukken: **energizers, coöperatieve leervormen.**
- 2 Storming De leerlingen worden opener en kritischer, langzamerhand ontstaat voorkeur voor een bepaald type leider en leiderschap. Beweging in de rangorde, wie hoort bij welke groep?
- 3 Norming De leerlingen passen zich aan, afhankelijk van de groep waar zij bij willen horen. De leraar stelt in een **klassenvergadering** samen met de groep en eventueel de TSO-medewerkers groepsregels op.
De leraar is zich bewust van zijn voorbeeldgedrag: aandacht voor iedereen, bemoedigend knikje, duim. Het principe is: niemand is hier anoniem!
- 4 Performing De leerlingen gedragen zich overeenkomstig hun keuzes. Als het goed is hebben zij ruimte voor elkaar en corrigeren elkaar ten behoeve van een fijne sfeer in de klas.
Groepsvormende activiteiten worden herhaald.

De rol van de leerkracht

Een leraar heeft tijdens deze eerste periode de mogelijkheid om van de groep leerlingen een positieve groep te maken. Hierna zijn de rollen, normen en waarden grotendeels bepaald voor de rest van het jaar. Centraal in deze eerste weken staat de voorbeeldfunctie van de leerkracht. Een leerkracht die consequent is, alert is, duidelijke doelen stelt, grenzen bewaakt, ruimte geeft, een persoonlijke band opbouwt en feedback geeft. De leider van de groep, die ook in staat is om te ondersteunen en mee te bewegen met die groep. De behoefte van het individuele kind herkennen en vervullen, mits dat binnen de groep kan. De behoefte van de groep herkennen en vervullen, mits alle kinderen daar goed bij gedijen.

Regels en klassenvergaderingen

Om positief gedrag te realiseren is het belangrijk om met regels en routines te werken. Het spelenderwijs praten en oefenen met de groepsregels in de onderbouw, groeit in de bovenbouw uit tot gezamenlijk bedachte regels, gebaseerd op door kinderen zelf aangedragen normen en waarden. De regels worden in de hogere klassen in een klassenvergadering vastgesteld. Een beperkte set, breed gedragen regels is effectiever en heeft meer draagvlak dan een van bovenaf opgelegde set regels (hoe goed deze ook kunnen zijn). Samen vaststellen betekent ook samen handhaven, met de leerkracht als leider.

Complimenten

Positief gedrag stimuleren door complimenten. Complimenten die gericht zijn op wat je ziet, specifiek en oprecht. Liever een compliment over het proces "wat heb jij veel doorzettingsvermogen" dan over het bereikte eindresultaat en ook liever een compliment dat samenwerking bevordert in plaats van competitie oproept.

Samen met ouders

Om kinderen een consequente, voorspelbare en betrouwbare omgeving te bieden, is het belangrijk dat ouders en school samenwerken als partners in de opvoeding. Gesprekken tussen ouders en leerkrachten die uitgaan van het gezamenlijke belang, namelijk het welzijn en de ontwikkeling van het kind. Ouders en leerkracht kijken naar de toekomst met gezamenlijke ideeën en oplossingen; met een gedeelde verantwoordelijkheid en met oog voor het individuele kind en de mogelijkheden binnen de groep.